

Vliegtochten, naam die door leden van de **Frontbeweging** in de Eerste Wereldoorlog werd gegeven aan een bepaalde soort van Vlaamsgezinde protest- en propaganda-acties, waarbij kleine, beweeglijke, goed gecoördineerde groepen van Vlaamse soldaten zich achter het front snel verplaatsten teneinde in het geheim hun verboden slagzinnen aan te brengen, bijvoorbeeld "Hier ons bloed, wanneer ons recht" of eisen in verband met eigen Vlaamse regimenten in het Belgisch leger.

In de nacht van 11 januari 1918 gingen in de streek van Leisele, Houtem en het op Frans grondgebied liggende Hondschote, waar de 6de divisie met rust was, een honderdtal ploegen van drie of vier manschappen 'vliegen'. De Veiligheidsdienst snapte één van hen, die doorsloeg. Het gevolg was dat in het totaal 14 soldaten konden worden gearresteerd, onder wie **Lode de Boninge** en **Frans van der Linden**. Eind februari kwamen zij voor de krijgsraad in het zogenaamde proces van de 6de divisie, onder beschuldiging het moreel van de soldaten in tijd van oorlog te hebben aangetast. De verdediging werd bemoeilijkt door het achterhouden van telegrammen aan de gevraagde verdediger **Frans van Cauwelaert**, die ook niet tijdig een visum kon krijgen om van Nederland uit naar Frankrijk te komen. Een van de vervangende verdedigers was **Hendrik Borginon**, die de algemene situatie van de Vlaamse soldaten aanklaagde. De zware eisen van de auditeur werden niet ingewilligd. **Jozef Lysens** werd veroordeeld tot 10 maanden gevangenisstraf en 100 frank boete, **Fons Raspé** en **De Boninge** tot 7 maanden en 100 frank. Vijf soldaten kregen 7 dagen voorwaardelijk en 5 frank boete: **Canniëre**,

Callemeyn, Schellekens, Bogaert en Wullaert. Zes anderen, onder wie **Armand Suls**, leider van de Frontbeweging voor de 6de divisie en later de eerste voorzitter van de socialistische oud-strijders, werden vrijgesproken. Drie veroordeelden gingen in beroep. De straf van Lysens werd bekrachtigd. Hij moest ze uitzitten in **Fresnes**. De Boninge en Raspé kregen nu respectievelijk 7 en 6 maanden voorwaardelijk en kwamen vrij. In die bewogen episode van de Frontbeweging reageerden de Vlaamsgezinden met de herhaling van een andere soort van manifestaties: op 13 maart 1918 's avonds werden er op verscheidene plaatsen tegelijk korte, felle betogingen gehouden, die opzien baarden, ook bij de overheid.

LITERATUUR: M. Cordemans, *Dr. A. Van de Perre's oorlogsjaren*, 1963; – L. Devlieghe en L. Schepens, *Front 14/18*, 1968; – G. Durnez, *Zeg mij waar de bloemen zijn*, 1988.

GASTON DURNEZ*